ZDRAVOTNICTVÍ MEDICÍNA

MLADÁ FRONTA

11/2015

MĚSÍČNÍK PRO ODBORNÍKY VE ZDRAVOTNICTVÍ, FARMACII A OŠETŘOVATELSTVÍ

Toto číslo vyšlo 23. 11. 2015

Z DOMOVA
Adiktologové hledají přístup k nelátkovým závislostem u dětí
STRANA 3

Z MEDICÍNY
Bioterorismus – znovu se objevující nebezpečí?
STRANA 33

SESTRA
Farmakoterapie
Nežádoucí účinky analgetické terapie u seniorů
STRANA 22

Svatopluk Němeček: Do zdravotnictví zasvítí velký reflektor, ÚZIS dostane data pojišťoven.

(více viz str. 2)

Foto: archiv Mladé fronty

Změny českého zdravotnictví v roce 2016

Konference ZDRAVOTNICTVÍ 2016, kterou pořádala Unie zaměstnavatelských svazů (UZS) ČR a Mladá fronta, a. s., podruhé v řadě vytvořila prostor pro ministerstvo zdravotnictví i ostatní subjekty, jež zde představily novinky, změny a záměry v resortu zdravotnictví pro příští rok.

Prezident UZS Jiří Horecký na konferenci označil za jeden z největších problémů českého zdravotnictví nedostatek zdravotníků, zejména sester. Uvedl, že odborná diskuse by měla být vedena o jejich vzdělávání a způsobech jejich odměňování. Předseda Českomoravské konfederace odborových svazů (ČMKOS) Josef Středula představil výsledky průzkumu, který mezi zdravotnickým personálem provedl Odborový svaz zdravotnictví a sociální péče ČR. „Zdravotníci jsou nespokojení s tím, že nemohou pacientům poskytnout takovou péči, jakou by měli a jakou by rádi poskytli. Takto odpovědělo 70 procent dotázaných," uvedl Josef Středula s tím, že jedna třetina zdravotníků si nevybírá ani přestávku na oběd a tuto oddechovou část pouze oficiálně vykazuje. „Přetížení a celková únava je u zdravotníků velmi rizikovým faktorem. Sestry také vnímají neúctu ke svému povolání, téměř polovina zdravotníků referuje o zhoršení mezilidských vztahů na pracovišti," poukázal na vnitřní situaci zaměstnanců ve zdravotnictví předseda Středula a dodal, že jejich nespokojenost vyplývá i z nedostatečného finančního ohodnocení.

Problémy vně zdravotnictví

Ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček na konferenci ale zdůraznil, že problematiku platů zdravotníků řeší. „Tarifní platy jsme v posledním období zvýšili dvakrát o 5 procent. Nositelé výkonů od Nového roku dostanou přidáno také desetiprocentním navýšením hodnoty práce v seznamu výkonů," připomněl ministr Němeček. Jak dodal, vláda by měla v nejbližší době začít projednávat také návrh zákona o vzdělávání lékařů, v jehož rámci by mělo být zjednodušeno postgraduální vzdělávání.

Velkým kritikem současného stavu systému byl tradičně prezident České lékařské komory (ČLK) Milan Kubek. Podle něj příčina problémů leží vně sektoru zdravotnictví – v nefungující ekonomice a neschopnosti politiků řešit skutečné problémy českého zdravotnictví. „Nedostatek peněz i zdravotníků, velká míra nespravedlnosti jako například rozdílné platby zdravotního pojištění,

(pokračování na straně 2)

Inzerce M151000909

roku Sestra 15

PŘIHLÁSIT SVÉHO KANDIDÁTA MŮŽETE TAKÉ ON-LINE NA

WWW.SESTRAROKU.CZ/PRIIILASKA

MLADÁ FRONTA

Z DOMOVA

Změny českého zdravotnictví v roce 2016

(pokračování ze str. 1)

pokřivené podnikatelské prostředí, rozdíly v dostupnosti zdravotních služeb a nekvalitní legislativa," vyjmenoval zásadní nedostatky českého zdravotnictví a připomněl, že nízké výdaje na zdravotnictví měřené podílem HDP řadí ČR se 7,1 % HDP ve srovnání se státy OECD na chvost tohoto žebříčku. A zmínil také negativní trend poklesu českých meziročních výdajů na zdravotnictví, které v zemích OECD naopak rostou.

Celé spektrum zdravotní péče

Legislativní novinkou pro příští období je návrh zákona o neziskových zdravotnických organizacích. Ministr Němeček k zákonu uvedl, že vznikl proto, aby prosadil veřejný zájem a pacientům zaručil, aby jim nemocnice poskytovaly celé spektrum zdravotní péče, nikoli jen ty zdravotní služby, které jsou finančně zajímavé. „Principy zákona jsou správné, pouze potřebuje technicky upravit," uvedl ministr ke kritice, kterou vyslovuje část odborné veřejnosti s obavou, že by současná podoba návrhu vytvořila dva nerovnocenné typy zdravotnických zařízení.

UZS vnímá už samotný proces získání atributu „nezisková zdravotnická organizace" jako ne zcela transparentní. „Výběrové řízení není formou správního řízení, není možnost odvolání, narážíme na celou řadu rozporů s evropskou legislativou, rozpor s veřejnou podporou a s poskytováním služeb v obecném hospodářském zájmu, jakož i na potenciální zvýhodňování jedné skupiny. Unie zaměstnavatelských svazů v tuto chvíli zastává názor, že současný návrh tohoto zákona není vyhovující a místo jeho modifikace formou připomínkování by bylo lepší napsat ho znovu, " prohlásil prezident Horecký.

Otevření dat z pojišťoven

Úhradová vyhláška, která financování zdravotnictví každoročně upravuje, počítá pro příští rok s navýšením peněz do zdravotnictví o 9,2 miliardy korun *(viz Úhradová vyhláška přidá přes 9 miliard, v č. 10/2015 Zdravotnictví a medicína)*. Nemocniční péče bude opět hrazena paušálovou platbou. Začnou také sběry dat z nově ustanovené skupiny referenčních nemocnic, jejichž úhradová schémata pomohou vylepšit systém plateb prostřednictvím systému DRG.

Převratnou novinku přinese v roce 2016 novela zákona o zdravotních službách, která dá vzniknout Registru úhrad z veřejného zdravotního pojištění. Ústav zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) tak bude moci poprvé nahlédnout do dat zdravotních pojišťoven a začít s nimi pracovat. „Rozsah informací, které mají zdravotní pojišťovny k dispozici, nemá v ČR obdoby. Nad těmito daty se rozsvítí velký reflektor, díky němuž konečně dosáhneme reálně spravedlivých plateb za zdravotní péči," řekl ministr Němeček.

Zlepšení systému úhrad

Legislativní náměstek JUDr. Radek Policar k této novele uvedl, že je z návrhů ministerstva nejdále v legislativním procesu a nyní ji v parlamentu projednal Výbor pro zdravotnictví. „Novela je zaměřená na oblast Národního zdravotnického informačního systému (NZIS) a je součástí plejády kroků souvisejících s přípravou systému DRG restart. Novela dá vzniknout dvěma novým národním registrům – diabetologickému a registru intenzivní péče. Dále vznikne neveřejný národní registr zdravotnických pracovníků, který je nutným předpokladem pro elektronizaci českého zdravotnictví. Národní registr úhrad zdravotních služeb z veřejného zdravotního pojištění bude ministerstvu sloužit nejen k budování DRG, ale i obecně pro lepší nastavení úhrad," uvedl Radek Policar a doplnil, že v pozměňovacím návrhu tohoto zákona prosadili poslanci změnu, která upraví nepřesnost nového občanského zákoníku a vedle povinných patologicko-anatomických pitev zavede pitvy k ověření klinické diagnózy.

Cenu Manažer roku ve zdravotnictví převzal z rukou prezidenta Hospodářské komory Vladimíra Dlouhého (vpravo) ředitel Nemocnice Strakonice Tomáš Fiala (druhý zleva) za účasti prezidenta UZS Jiřího Horeckého a ministra Svatopluka Němečka. Foto: archiv Mladé fronty

Zmírnění zákazů kouření?

V legislativním plánu ministerstva zdravotnictví pro příští rok je také návrh zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, regulující oblast prodeje alkoholu a tabákových výrobků. Jak náměstek Policar uvedl, lze velmi těžko odhadnout konečné znění novely zákona. Přestože je totiž většina poslanců pro zpřísnění v této oblasti, ozývají se zároveň návrhy na oslabení zákazových částí zákona.

Návrh zákona o podmínkách získávání odborné způsobilosti lékařů by měl zredukovat počet základních oborů a zkrátit specializační vzdělávání. Jak ale Radek Policar zdůraznil, zkrácení bude mírné, nikoli ze sedmi na dva a půl roku, jak se objevilo v médiích.

Změna se v příštím roce dotkne také zákona o léčivech (úprava klinického hodnocení dle EU a omezení reexportů), novelizace se dotkne i zákona o veřejném zdravotním pojištění (nové přerozdělení v rámci pojišťoven dle nemocnosti jejich klientů), novely zákona o specifických zdravotních službách (upraví oblast pracovně lékařských služeb).

Měnit pravidla chce ministerstvo také u ostatních zdravotnických pracovníků, podle Radka Policara je nelékařských profesí zbytečně velké množství a se složitým vzděláváním. Nový zákon by měl podle něj napomoci k dostatku zdravotnických pracovníků. Ukotvení jasného mechanismu pravidelné valorizace plateb za státní pojištěnce by měla zajistit novela zákona o pojistném na veřejném zdravotním pojištění.

Nové poradenství v lékárnách

Prezident České lékárnické komory (ČLnK) Lubomír Chudoba na konferenci představil záměr komory pro příští rok, podle nějž budou lékárníci ve spolupráci s lékaři proškolováni, aby mohli ve vybraných lékárnách poskytovat odborné poradenství. Jde o dvouaž třídenní kurzy, včetně stáže na lékařském pracovišti. Lékárnici budou svým klientům odborně radit jak odvykat kouření nebo snižovat hmotnost. Velkým tématem je lékové poradenství. V rámci garantovaného kurzu budou lékárníci oslovovat pacienty, kteří berou pět a více léků, a budou je zvát na řízenou konzultaci. Ta by měla zjistit možné vedlejší účinky, pacientovu *compliance*. Lékárník může také vydat doporučení pro ošetřujícího lékaře, aby znovu přehodnotil pacientovu medikaci a zhodnotil, zda by některý lék nemohl být pacientovi vysazen.

Další novinkou je garantovaný kurz hojení ran, kde lékárnická komora zaznamenala zájem o poradenství v lékárnách jak ze strany seniorů, tak i mladších klientů lékáren, kteří o pacienty s chronickými ranami pečují. Vyškolení lékárníci jim budou radit s technikou ošetření i s možnostmi použití různých obvazových materiálů.

Jak připomněl prezident UZS Jiří Horecký, problematika dlouhodobé péče nebo sociálně zdravotnického pomezí je na vládní úrovni stále nedořešena. Očekávané koncepční řešení se opět posouvá a prezident Horecký upozornil, že je již více než zřejmé, že za funkčního období této vlády k očekávaným změnám nedojde.

Petra Klusáková

Osvědčuje se mi blízkost a otevřenost

Na konferenci Zdravotnictví 2016 byl v soutěži Manažer ve zdravotnictví 2015 jako nejlepší oceněn předseda představenstva a ředitel Nemocnice Strakonice, a. s., **MUDr. Bc. Tomáš Fiala, MBA.**

Co se vám podle vašeho názoru v tomto roce nejvíce povedlo?

Ocenění z rukou pana ministra Němečka a prezidentů Unie zaměstnavatelských svazů pana Horeckého a Hospodářské komory ČR pana Dlouhého jsem přijal s respektem a rozechvěním. Rok 2015 je po dlouhých letech stěhování a přestaveb ve strakonické nemocnici konečně rokem klidnějším, kdy jednotlivá oddělení jsou již z 90 procent usazena ve svých definitivních prostorách. Nemocnice je z hlediska hotelových služeb i přístrojového vybavení na evropské úrovni, navíc se nám daří pavilony opuštěné po stěhování pronajímat a využívat pro jiná nekonkurenční zařízení, pracující ovšem ve zdravotnictví. Akciová společnost Nemocnice Strakonice, stejně jako ostatní jihočeské nemocnice, je ekonomicky stabilizována.

Jakou výzvu máte nyní s ohledem na řízení nemocnice před sebou?

Ekonomika, stav nemovitostí a přístrojová technika jsou všechno podmínkou pro fungování. Medicínu dělají lékaři, sestry a další zdravotnický i nezdravotnický personál. I my již začínáme pociťovat nedostatek sester – neodcházejí více než dříve, ale nepřicházejí další, nové... Takže výzvou teď bude personalistika a ve spolupráci s Jihočeským krajem hledání zdrojů k pořízení nukleární magnetické rezonance.

Jaké metody řízení, které uplatňujete, se vám nejvíce osvědčují?

Já jsem se v tom špitále narodil, oba rodiče byli doktoři – takže jsem tam trávil útlé dětství včetně jejich pohotovostních služeb. Pak jsem se před 33 roky stal pediatrem, nemocnice mi přirostla k srdci, dobře ji znám a znám i hodně spolupracovníků. Ta konkrétnost, blízkost a otevřenost mi v komunikaci s nimi pomáhá, s většinou z nich jsme překonali složité období ekonomické neschopnosti a kumulované ztráty více než 100 milionů korun. Četná nepopulární opatření byla tehdy přijata jako potřebná.

(eta, klu)